

Täysistunto

Torstai 25.4.2024 klo 16.06—2.04

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 30/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohdientä jälkeen. — Ministeri Rantanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.56 Sisäministeri Mari Rantanen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia ja niin kutsuttua vastaanottolakia eli lakia kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta.

Lakeja muutetaan ensinnäkin siten, että Suomessa otettaisiin käyttöön EU-menettelydirektiivin mukainen rajamenettely. Rajamenettely otetaan käyttöön mallilla, joka hyödyntää täysimääräisesti ja tilanteen edellyttämällä tavalla menettelydirektiivin liikkumavaran. Tähän alkuun on ehkä syytä kerran vielä todeta se, että kysymys on todella siis rajamenettelystä, joka on aavistuksen verran harhaanjohtava termi. Tässä on kyse turvapaikkamenettelystä, joka eroaa tässä kohtaa tavallisesta turvapaikkaprosessista käsittelyajan, liikkumisen rajoitusten sekä vastaanottopalveluiden osalta.

Suomen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan toimintaympäristö on muuttunut oleellisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuoden 2015—16 maahanmuuttokriisi Euroopassa moninkertaisti turvapaikanhakijoiden määrän niin Euroopassa kuin Suomessa. Ilmiöön liittyi voimakasta edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen, mikä selitti myös Suomen yli 30 000 hakijan määrän vuonna 2015.

Muuttoliikekriisin jälkeen aloitetun EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistuksen neuvottelujen edetessä rajamenettelystä on tullut yksi keskeisimmistä uudistuksen osista, jolla pyritään vastaamaan juurikin edelleen liikkumisen ongelmaan. Uudistus on tarkoitus hyväksyä lähiviikkoina, ja sen myötä myös rajamenettelystä tulee kaikille EU:n jäsenvaltioille pakollinen tietyissä tilanteissa. Meillä on nyt esitettyjen lakimuutosten myötä hyvä tilaisuus päästä soveltamaan rajamenettelyä jo ennen uuden EU-lainsäädännön voimaantuloa ja näin myös hioa soveltaminen käytännössä toimivaksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Rajamenettelyn käyttöön ottamisella luodaan uusi keino käsitellä tiettyjä todennäköisesti perusteettomia turvapaikkahakemuksia hyvin nopeassa menettelyssä ulkorajalla, kauttakulkualueella tai näiden läheisyydessä niin, etteivät hakijat voisi liikkua vapaasti Suomen alueella tai edelleen muihin EU-maihin. Esityksen tavoitteena onkin tehostaa tällaisten perusteettomien kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyä sekä estää hakijoiden edelleen liikkumista. Rajamenettely toimii myös yhtenä hallinnan työkaluna erilaisissa muuttoliiketilanteissa ja on tarpeen yhtenä työkaluna estämään turvapaikkajärjestelmän väärinkäyttöä.

Arvoisa puhemies! Rajamenettelyä sovellettaisiin, jos ulkorajalla tehty kansainvälistä suojelua koskeva hakemus voitaisiin jättää tutkimatta tai ratkaista nopeutetussa menettelyssä. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten hakijoiden osalta rajamenettelyä sovellettaisiin rajoitetusti mutta kaikissa niissä tilanteissa, joissa menettelydirektiivi sen sallii. Näin olisi esimerkiksi, jos hakijan katsottaisiin olevan vaaraksi Suomen kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle. Maahanmuuttoviraston tulisi ratkaista hakemus neljän viikon kuluessa sen jättämisestä.

Nopean rajamenettelyn mahdollistamiseksi Maahanmuuttovirasto voisi oman harkintansa mukaan ilman hakijan suostumusta pitää turvapaikkapuhuttelun käyttäen videoneuvottelua tai muuta soveltuvaa teknistä tiedonvälitystapaa, jossa puhutteluun osallistuvilla on puhe- ja näköyhteys keskenään. Myös tästä ehdotetaan säädettävän ulkomaalaislaissa. Maahanmuuttovirastolla on hyviä kokemuksia etäpuhutteluista jo pidemmältä ajalta.

Arvoisa puhemies! Rajamenettely edellyttää hakijan oleskelua rajalla, kauttakulkualueella tai niiden läheisyydessä, koska rajamenettelyn tarkoituksena on, että turvapaikkatutkinta suoritetaan edellä mainituilla alueilla päästämättä hakijaa vielä varsinaisesti oikeudellisessa mielessä maahan. Viranomaisten velvollisuutena on siis toteuttaa menettely niin, että liikkuminen ei ole mahdollista sen enempää Suomen sisällä kuin Suomesta ulos. Kyse on hakijan liikkumisvapauden rajoituksesta osana sovellettavaa menettelyä. Tämä erottaa ehdotetun velvollisuuden yksittäistapauksessa määrättävästä turvaamistoimesta.

Liikkumisvapauden rajoitus toteutettaisiin siten, että hakijalla olisi velvollisuus oleskella rajalla tai kauttakulkualueella taikka näiden läheisyydessä sijaitsevan hänelle osoitetun vastaanottokeskuksen alueella, jolla pysymistä varmistettaisiin estein. Hakijan vastaanotto järjestettäisiin majoituksena vastaanottokeskuksessa ja sen järjestämin palveluin. Hakijoille järjestettäisiin rajamenettelyn aikana vastaanottokeskuksessa myös ateriat.

Vaikka oleskelu olisi rajoitettu vastaanottokeskuksen alueelle, ei kyseessä kuitenkaan olisi säilöönotto. Hakijalla olisi enemmän vapauksia kuin säilöön otetulla. Hakija voitaisiin kuitenkin edellytysten täytyessä ottaa rajamenettelyn ajaksi myös säilöön, jotta rajamenettelyn soveltaminen ja hakemuksen perusteiden tutkiminen voitaisiin turvata. Hakijalle rajamenettelyn seurauksena tulevan liikkumisvapauden rajoituksen vuoksi myös rajamenettelyn päättymisestä ehdotetaan säädettävän yksityiskohtaisesti.

Arvoisa puhemies! Tällä samalla hallituksen esityksellä ehdotetaan lisäksi nopeutettua turvapaikkamenettelyä koskevan sääntelyn uudistamista. Nopeutettu menettely tarkoittaa käytännössä sitä, että hakemukseen tehty kielteinen päätös ja siihen liittyvä käännytyspäätös ovat nopeammin täytäntöön pantavissa eli hakija voidaan poistaa maasta nopeammin. Ulkomaalaislakiin sisällytettäisiin nyt esitetyn mukaan menettelydirektiivin ne nopeutetun menettelyn perusteet, joita kansallisesti ei ole vielä otettu käyttöön. Nämä kohdat koskevat muun muassa tilanteita, joissa henkilö on tullut maahan laittomasti tai jatkaa oleske-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

luaan maassa laittomasti sekä joissa hakijan voidaan vakavista syistä katsoa vaarantavan jäsenvaltion kansallista turvallisuutta tai yleistä järjestystä.

Nopeutetun menettelyn osalta esityksellä pyritään vastaamaan osittain myös olemassa olevaan uusintahakemuksia koskevaan ongelmaan, joskaan tämä ei sitä vielä ratkaise. Esi-tetyn mukaan kaikki ne uusintahakemukset, jotka tulisi tutkia sisällöllisesti uudelleen, voi-taisiin ottaa nopeutettuun menettelyyn, ja hakija olisi kielteisen päätöksen jälkeen nopeam-min poistettavissa maasta.

Arvoisa puhemies! Rajamenettelyn tehokkuus riippuu hyvin pitkälti siitä, onko hakijoi-den joukossa sellaisia henkilöitä, joihin rajamenettelyä voitaisiin soveltaa. Vaikka rajame-nettelystä saadaan hyvä työkalu todennäköisesti perusteettomien hakemusten hallintaan ja estämään hakijoiden liikkuminen Suomesta muualle Eurooppaan, on huomioitava, että kaikkiin tilanteisiin se ei ole ratkaisu. Viime syksynä ja talvella Venäjän maahantuloa vä-lineellistävän hybridioperaation seurauksena Suomeen tulleista noin 1 300 henkilöstä alle sata olisi ohjautunut rajamenettelyyn. Muuttoliikkeen välineellistämisen tilannetta rajame-nettelyllä ei siis ratkota tai saada päättymään. Rajamenettely ja nopeutettu menettely on sil-ti syytä olla työkalupakissa.

Esityksessä ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Ja sitten men-nään... Okei, onko tarve käydä lyhyttahtista keskustelua? [Perussuomalaisten ryhmästä: On!] — Ilmeisesti on. — Edustaja Nikkanen.

18.05 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kuten ministeri tuossa alustuksessaan ansiokkaasti totesi, tämä rajamenettelylainsäädäntö, jota voidaan kutsua myös turvapaikkamenettelylainsäädännöksi, mitä se todellakin on, ilman muuta tehostaa meidän turvapaikkaprosessia. Kuten myös esittelyssä totesitte, tämä no-peuttaminen auttaa myös meidän itärajan tilanteessa, vaikka se sitä ei kokonaisuudessaan ratkaisekaan. On siis tärkeää, että tämä rajamenettelylainsäädäntö, jota nyt on hieman jo odotettu, vihdoinkin saadaan tänne ja saadaan se myöskin meidän työkalupakkiin. Tämä on myös esimerkki sellaisesta lainsäädännöstä, joka nimenomaan sitä turvallisuutta lisää, kun ehkä äskeisessä lainsäädäntökeskustelussa siitä aikaisemmasta olimme hieman eri mieltä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas.

18.06 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Olemme saaneet nähdä, että Venäjällä on kykyä ja halua suorittaa ihmisiä välineellistäviä hybri-dioperaatioita. Se on meillä kaikilla tarkassa muistissa. Viranomaisten tekemien havainto-ten pohjalta ei ole epäilystäkään, etteikö siellä takana olisi joku taho, joka nimenomaisesti näitä suorittaa. Tämä on suuri turvallisuusriski, ja siksi onkin hyvin tärkeää, että tämä nyt käsittelyssä oleva lainsäädäntö etenee nopeasti. Niin kuin ministerikin totesi ansiokkaasti, tämä laki ei tietysti yksin riitä hybridioperaatioiden estämiseksi, mutta on selvää, että on yksi hyvä työkalu siellä työkalupakissa, jota viranomaiset siellä rajalla tarvitsevat.

Valiokunta oli juuri vierailulla itärajalla, sekä Vaalimaalla että Imatran rajanylityspai-kalla, ja saimme sieltä kyllä tarpeellisia terveisiä tämän lainsäädännön käsittelyä varten. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

18.07 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toimintaympäristö on muuttunut, kuten ministeri tuossa kertoi omassa alustuksessaan, ja toimiva rajamenettely on välttämätön. Jos hakija on riski kansalliselle turvallisuudelle, on hänet pystytävä estämään maahan tulemasta. Päätös pitää saada nopeasti toimeen, perusteettomat hakemukset on käsiteltävä paikan päällä, ja laki tulee saada mahdollisimman nopeasti toimeen, niin saamme erinomaisen työkalun sinne rajalle, missä olimme myös hallintovaliokunnan puheenjohtajan kanssa seuraamassa tilannetta pari päivää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen.

18.08 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tästä esityksestä voi kyllä hallitusta lämpimästi kiittää. Hienoa, että direktiivin sallimissa rajoissa nyt on tämä esitys tänne tuotu ja tuodaan tämä tärkeä lisäväline meidän turvapaikkajärjestelmäämme ja myöskin sitten rajaturvallisuutta lisäävänä osana käyttöön. Totta kai tässä valiokuntakäsittelyssä varmasti joudutaan arvioimaan näitä ihmisoikeusnäkökohtia, mutta varmasti se, että tämä pohjaa EU-direktiiviin, on aivan keskeinen asia tässä kysymyksessä.

No, niin kuin tässä on kuultu, tällä ei varsinaisesti tällaiseen laajamittaiseen maahantuloon pystytä reagoimaan ainakaan silloin, kun nämä henkilöt, jotka rajan yli tulevat ja turvapaikkaa hakevat, ovat niin sanotusti ei-turvallisista maista lähtöisin, mutta varmasti tämä on hyvä väline ensimmäiseksi portaaksi, ennen kuin sitten niitä toivon mukaan pian eduskuntaan käsiteltäväksi tulevia lisävaltuuksia rajaviranomaisille meille tänne käsitteelyyn tuodaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meriluoto.

18.09 **Laura Meriluoto vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä esitystä käsiteltäessä on tärkeää huomioida, että tähän myös liittyy riskejä oikeusturvan, vapauden menetyksen ja haavoittuvassa asemassa olevien tunnistamisen osalta. Tästä onkin tullut myös kriittisiä huomioita esimerkiksi yhdenvertaisuusvaltuutetulta ja kansalaisjärjestöiltä. Oikeusturvan toteutumisesta tulee huolehtia myös rajamenettelyssä, muussa nopeutetussa menettelyssä ja videopuhutteluissa. Valitettavasti nämä nyt esitetyt toimet vaikeuttavat huomattavasti oikeusavun saamista.

Rajamenettely rajoittaisi myös henkilökohtaista vapautta. On tärkeää, että vapautta ei rajoiteta kuitenkaan enempää kuin on tarpeen tai välttämätöntä. Erityisesti säilöönoton on oltava viimesijainen keino. Mielestäni olisi tärkeää, että vähintään yksin tulleet alaikäiset rajattaisiin esityksen ulkopuolelle ja käyttöönottokynnys säädettäisiin viime kaudella annetun esityksen tapaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

18.10 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä rajamenettely todella perustuu EU:n direktiiviin, ja sinänsä sille, että se otetaan Suomessa käyttöön, näen kyllä perusteita ja käyttökohteita, mutta kyllä jaan sen huolen, mikä tässä lausuntopalautteessakin on nostettu esille varsinkin lapsiin kohdistuvana. Todellakin lapsiasi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

avaltuutettu ja yhdenvertaisuusvaltuutettu ovat tähän puuttuneet, ja on tärkeää, että me varmistamme sen, että me pystymme tarjoamaan lapsille hyvät olosuhteet ja erityisesti tietysti sen, että lapsilla on mahdollisuus käydä koulua. Eli huomioidaan tavallaan ne kaikki lapsen tarpeet, jos lapset ovat tämän rajamenettelyn piirissä. Itse ajattelen kyllä, että tässä kohdalla olisi alaikäiset olleet hyvä rajata kyllä tästä pois.

Toki tähän liittyy muitakin huolia siitä, miten varmistamme, että tässä lyhyessä menettelyssä sitten todellakin tiedämme ja pystymme ne ihmisoikeudet varmistamaan, mutta silloinhan tietysti nämä tapaukset, [Puhemies: Aika!] joita ei lyhyessä ajassa voida selvittää, menevät siihen normaaliin turvapaikkahakujärjestelmään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nieminen.

18.11 **Mira Nieminen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan kansallinen turvallisuus on näiden uudistusten taustalla. Se on aivan keskeinen tekijä. Sekä rajamenettely että nopeutettu menettely kuuluvat menettelydirektiivin jäsenvaltioille harkinnanvaraisiin säännöksiin. Suomi on menettelydirektiiviä täytäntöön pannessaan käyttänyt liikkumavaraa ja ottanut nopeutetun menettelyn kansalliseen lainsäädäntöönsä vain tiettyjen perusteiden osalta. Rajamenettelyä Suomi ei ole ottanut käyttöön lainkaan, ja nyt on sen aika.

Tosiaan tässä muuttuneessa toimintaympäristössä ja turvallisuustilanteessa, jossa Suomi on joutunut nyt itärajalla Venäjän aiheuttaman muuttoliikettä hyväksikäyttävän hybridi-vaikuttamisen kohteeksi, on perusteltua hyödyntää tätä menettelydirektiivin liikkumavaraa sekä nopeutetun menettelyn puuttuvien perusteiden käyttöönottoa. On tarpeellista, että toimimme jo nyt ennakolta ja teemme uudistustyötä tältäkin osalta tämä hallituksen esitysten kokonaisuus huomioiden. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

18.12 **Eemeli Peltonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta tosiaankin vieraili tällä viikolla Suomen itärajalla, ja haluan aloittaa puheenvuoroni osoittamalla suuren arvostuksen sitä työtä kohtaan, jota Rajavartiolaitoksen henkilöstö meidän rajoillamme tekee.

Tämän hallituksen esityksen juurethan tosiaankin ulottuvat jo edelliselle vaalikaudelle. Pääministeri Marinin hallitus edisti rajamenettelyn käyttöönottoa, joskin joiltain osin hie- man erilaisella esityksellä, mutta sitä ei sitten ehditty eduskunnassa vaalikauden aikana käsitellä. Sittenmin on EU:ssa sovittu maahanmuuttopaktista, joka tuo rajamenettelyn kaikille unionin jäsenvaltioille velvoittavaksi ja käyttöönotettavaksi, ja katson itsekin, että on erittäin perusteltua ja järkevää myöskin Suomessa olla etukenossa ottamassa tämä rajamenettely käyttöön. Maahanmuuttopaktissahan oli jonkinlainen siirtymäaika tämän asetuksen kohdalla. Itse näen niin, että Suomen ei myöskään tämän ajankohtaisen tilanteen vuoksi kannata jäädä odottelemaan, [Puhemies koputtaa] vaan on hyvä, että tämä toimeenpannaan nyt mahdollisimman pian.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Forsgrén.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

18.14 **Bella Forsgrén vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajamenettely on turvapaikkamenettely, jossa tietyt kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset voidaan tutkia hakijoiden ollessa rajalla, kauttakulkualueella tai niiden läheisyydessä menettelyn ajan. Ja niille, jotka eivät täsmällisesti tiedä, mistä on kyse, niin ehkä lyhennys on se, että kyse on nopeutetusta turvapaikkamenettelystä.

Itse olen huolissani siitä, että jos rajamenettelyn resurssit elikkä virkakunnan resurssit ovat heikot tai riittämättömät, niin saattaa tulla aika haastavaksi arvioida turvapaikkahakijan oikeus saada turvapaikkaa, jos tavallaan virkakunnalla ei ole tarpeeksi aikaa hänen oikeuksiaan tutkia.

Toinen, mikä on nostettu täällä, on juuri nämä alaikäiset lapset. Hallituksen esityksessä mahdollistetaan ilman aikuista saapuvien turvapaikanhakijoiden kohdalla menettely, missä säilöönotto olisi kyseessä. En kyllä ymmärrä, miten se voi olla lapsen edun mukaista. [Puhemies koputtaa] Ja ehkä kysyisinkin täältä vasemmalta puolelta minulta päin, kun täällä muutama kokoomuslainen on paikalla, mistä johtuu, että kaikissa näissä [Puhemies: Aika!] maahanmuuttoasioissa juurikaan ei ole kukaan puolustamassa teidän esityksiänne.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Andersson, Li.

18.15 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä on tuotu esille, niin tämä esitys ei ole tässä muodossa lainkaan ongelmaton, ja tärkeätä on painottaa oikeusturvan toteutumista kaikissa tilanteissa, koska turvapaikkatarpeeseen liittyvät perusteet voivat olla yksilöllisiä ja siksi riittävän laadukas yksilöllinen arviointi on aina tärkeää.

Sellaisia eroja, mitä tässä esityksessä nyt on edellisellä kaudella käsiteltyyn esitykseen, on ensinnäkin se, että tässä ei ole mitään käyttöönottokynnystä. Eli tämä tulisi nyt sitten pysyväksi, normaaliksi osaksi Suomen turvapaikkajärjestelmää, kun edellisellä kaudella ajateltiin, että tällaisia työkaluja tarvitaan vain poikkeuksellisissa tilanteissa.

Tämän lisäksi lakiesitykseen sisältyy myöskin linjaus siitä, että uusintahakemukset automaattisesti käsiteltäisiin nopeutetussa menettelyssä, mikäli olen ymmärtänyt oikein. Näen kyllä tässä aika isoja riskejä myöskin nimenomaan oikeusturvan kannalta. Silloin 2015—16 jälkeen, [Puhemies koputtaa] kun heikennettiin turvapaikkaprosessien laatua, oli tilanne, jossa hyvin monet hakijat saivat myönteisiä päätöksiä nimenomaan uusintahakemusten seurauksena [Puhemies: Aika!] johtuen niistä heikennyksistä, jotka silloin tehtiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigeliuss.

18.16 **Joakim Vigeliuss ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin edellisessä pykälässä kuulluista opposition puheenvuoroista voisi päätellä, niin suurin osa kuitenkin näistä, joita tänään käsitellään, koskee nimenomaan turvapaikanhakua eikä sitä työperäistä maahanmuuttoa ja osajia, joista olitte huolissanne. [Inka Hopsun välihuuto] Esimerkiksi tässä rajamenettelyn käyttöönotossahan on tarkoituksena nimenomaan tehostaa ja nopeuttaa ja toisaalta myös mahdollistaa todennäköisesti Suomesta perusteetta turvapaikkaa hakevan ihmisen turvapaikkaprosessin läpivienti ja sitten todennäköisesti myös se palautus, mikä siitä seuraa. Ja tämä on osa sitä turvapaikkapolitiikan uudistamista ja toisaalta sen tehostamista, varmentamista, mitä Suomessa nyt ajetaan. Mutta tämä on vain yksi täydentävä osa sitä, koska tämä soveltuu, kuten sisäministeri Rantanen toi esille, vain

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

pieneen osaan niistä, jotka meille esimerkiksi itärajan yli mahdollisesti Venäjän hybridioperaation seurauksena tulevat. Mutta siitä huolimatta todella tärkeä uudistus Suomen kannalta. Lisää keinoja, lisää työkaluja Suomen [Puhemies koputtaa] valikoimiin rajoilla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

18.18 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät hallituksen jäsenet, kyllä ne turvapaikanhakijatkin tekevät töitä täällä ja yhtä lailla heidän työllistymisestään voimme kantaa ja kannamme huolta.

Hallitus on omassa hallitusohjelmassaan todennut, että Suomi noudattaa maahanmuuttopolitiikassa ihmisoikeus- ja muita kansainvälisiä sopimuksia ja oikeusvaltioperiaatetta. Nyt käsiteltävä lakiluonnos kuitenkin sisältää selkeitä ihmisoikeusloukkausten riskejä. Tämä nopeutettu prosessi saattaa johtaa siihen, että yksilöllisiä turvapaikkatarpeita ei tunnusteta ja on merkittävä vaara, että päädytään rikkomaan palautuskieltoa. Rajamenettely sijaan me oikeasti tarvittaisiin enemmän turvapaikkahakemusten käsittelijöitä, jotta ne prosessit sujuisivat nopeasti. Tähän rajamenettelypäättökseen ei voisi myöskään tehdä valitusta, eli näitä virheitä, joita tapahtuisi, ei pääsisi oikaisemaan.

Ja vielä lopuksi: yhden yhdenvertaisuusvaltuutetun vaatimukseen, [Puhemies koputtaa] että lapsia tämän ei pitäisi koskea.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

18.19 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Rantanen tuo tänään tänne saliin lukuisia hyviä hallituksen esityksiä, joista tämä on siis yksi. Näitä olen odottanut oikeastaan koko sen ajan, kun on vuodesta 2011 asti tässä talossa kansaa edustanut, joten kiitos ministeri Rantaselle.

Ennen kuin tulin tähän taloon, työskentelin 12 vuotta, 1999—2011, näitten turvapaikanhakijoiden parissa ja huomasin jo silloin näitä epäkohtia, joita nyt viimein korjataan. Oikeastaan niitten tähden tänne aloin pyrkimäänkin.

Nostan tästä kyseisestä esityksestä esille nyt yhden erityisen kohdan, mikä miellyttää. Tässä esityksessä ehdotetaan tällaista nopeutettua menettelyä koskevan sääntelyn uudistamista. Eli ulkomaalaislakiin sisällytettäisiin tällaiset nopeutetun menettelyn perusteet, joita kansallisesti ei ole vielä otettu käyttöön. Nämä kohdat siis koskevat tilanteita, joissa henkilö on tehnyt myöhemmän hakemuksen, jota ei voida jättää tutkimatta. Henkilö on tullut maahan laittomasti tai sitten jatkaa oleskelua maassa edelleen laittomasti [Puhemies koputtaa] ja hakija kieltäytyy noudattamasta velvoitetta suostua tähän Eurodac-sormenjälkisysteemiin. Tämä on erityisen hyvä ja tulee tehostamaan tätä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

18.20 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rajamenettelystä on puhuttu mediassakin paljon viime kuukausina. Sen tarkoituksena on, että kansainvälistä suojelua hakevien hakemukset voitaisiin käsitellä jo rajalla tai sen lähetyvillä. Onkin ollut perin kummallista, että Suomeen ja jo laajemminkin avoimien rajojen Euroopan unioniin on otettu tavallisten kansalaisten keskuuteen henkilöitä, joiden taustoista meillä ei ole mitään tietoa. Nyt kuitenkin kun olemme nähneet sellaisia hybridioperaatioi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

ta, joissa välineellistetään turvapaikanhakijoita, on mitä ilmeisimmin alkaneet silmät aukeamaan vähän laajemminkin yhteiskunnassa. Meidän on täysin välttämätöntä ottaa kovatkin keinot käyttöön, niin että tällainen toiminta saadaan estettyä. Olisittepa tienneet, minäkin porukkaa jo vuoden 2015 vyöryssä maahamme saapui. Ette olisi silmäänne öisin ummistaneet. Vaasan poliisiasemalla pidimme ristiäisiä, kun matkustusasiakirjoja ei henkilöillä ollut. Ja heitä oli paljon. Ellemme nyt pysty vastaamaan järein toimin välineellistettyyn maahantuloon, [Puhemies koputtaa] Suomesta tulee Venäjän kynnysmatto Eurooppaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

18.21 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rajamenettelylainsäädännön on tärkeää edetä nopeasti ja saada lisää työkaluja maahanmuuttoon. Kriteerien ja lakien tulee olla niin tiukat, että maahanmuutto ei hajota millään muotoa suomalaisista yhteiskuntaa, turvallisuutta ja tapaa elää. Tämän pitää olla päivänselvää.

Tällä viikolla käsittelyssä ovat hallituskauden ensimmäiset, mutta eivät viimeiset, maahanmuuttoon liittyvät kriteerien tiukennukset. Ministeri Rantanen on ansiokkaasti valmisteltuna tuonut nämä asiat, turvapaikanhaku- ja rajamenettelylait, saliin. Kysynkin arvoni ministeri Rantaselta: kuinka kauan arviolta menee, että nämä nyt käsillä olevat tiukennukset tulevat voimaan? Toivottavasti mahdollisimman pian.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

18.22 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä laki on hyvin tarpeellinen etenkin itäisen naapurimme toimien vuoksi. Maan rajoilla on aina tarkoitus. Niiden tarkoitus on nimenomaan suojella maan sisällä olevia kansalaisia. Tämä rajamenettely tehostaa juurikin näitä perusteettomien kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyä ottamalla käyttöön tämän EU:n menettelydirektiivin mukaisen rajamenettelyn ja nopeutetun menettelyn perusteet, jotka eivät vielä ole tässä ulkomaalaislaissa.

Rajamenettelyn tavoitteena on estää menettelyssä olevien hakijoiden edelleen liikkuminen Suomeen ja Eurooppaan ja näin estää nimenomaan tätä välineellistä maahanmuuttoa ja toimia ikään kuin myöskin hallinnan työkaluna tämän osalta. Ja mikä tärkeintä, nopeutetun menettelyn tavoitteena on erityisesti nykyisessä maailmantilanteessa nopeuttaa [Puhemies koputtaa] uhaksi kansalliselle turvallisuudelle katsottavien sekä uusintahakemuksen tehneiden hakijoiden maasta poistamista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen vielä.

18.24 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Forsgrén mainitsi tuossa hetki sitten, että täällä ei ole kokoomuslaisia puolustamassa tätä erinomaista lakialoitetta. Voin kertoa, että kyllä täällä ollaan kannattamassa ja puolustamassa tätä erinomaista lakialoitetta, ja sanon vielä kerran tähän hetkeen, että kansallinen turvallisuus on maassamme tällä hetkellä ykkösasia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunistola vielä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

18.24 **Mari Kaunistola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kun tuolla rajalla vietimme viimeisen vuorokauden, niin konkretisoitui todellisuudessa se, että kyllä meillä viranomaisilla pitää olla valmius nopeaan reagointiin sekä työkalut käytössä ennen kaikkea niihin nopeisiin tilanteisiin ja muutoksiin, joita meillä tapahtuu rajaturvallisuudenkin osalta.

Se, mikä edellisen hallituksen ehdotus oli, oli se, että rajamenettely voitaisiin ottaa käyttöön nimenomaan valtioneuvoston erillisellä päätöksellä — toki lyhyessä ajassa tapahtuvissa poikkeuksellisen suuren maahantulijoiden määrän tai vieraan valtion vaikutuksesta tapahtuvan maahantulon tilanteissa. Meillä erona tässä esityksessä on, että rajamenettelyn mahdollisuus olisi voimassa aina, ei vain laajamittaisen tai välineellistetyin maahantulon aikana, ja näen, että se on juuri se konkretia, jota Suomen sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden viranomaiset tarvitsevat. — Kiitos tästä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nieminen.

18.25 **Mira Nieminen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vielä vastaan toiselle laidalle näistä prosesseista, turvapaikkakäsittelyistä, jotka tällä hetkellä ovat hyvin kankeita, ja niitä käytetään sillä tavalla väärin, että sinne laitetaan useita hakemuksia peräjälkeen aina uudelleen. Ja tämä on se syy, minkä takia meidän prosessit ovat hyvin kuormittuneita, minkä takia meillä etuuskäsittelijät joutuvat tekemään todella pitkiä päiviä siinä tilanteessa, kun näitä useampia tulee. Eliikä perusteettomat hakemukset tekevät ja kuormittavat meidän prosessia.

Mitä tulee lapsiin rajalla, en ole koskaan nähnyt vielä tilannetta, että lapsi olisi jollain tavalla jätetty sinne. Ymmärrän, että tarvitsemme myös tällä puolella laajennusta niin, että jos siellä on vanhempia, keiden mukana lapset tulevat, heidät otetaan sinne samaan paikkaan. Se on ihan ilmeisen selvää ja järkevää. Eliikä ei suljeta automaattisesti pois sitä mahdollisuutta, kun emme välttämättä tiedä, keitä nämä ihmiset ovat, jotka tänne pyrkivät.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida tässä vaiheessa ja sitten vielä puheenvuorojen jälkeen? — Kolme minuuttia.

18.26 **Sisäministeri Mari Rantanen:** Arvoisa puhemies! Ehkä vielä kertaalleen selvennetään se, että tässä ei ole kyse Rajavartiolaitoksen käyttöön tulevista toimivaltuuksista, vaan tämä on puhtaasti maahanmuuttoviranomaisten hallinnassa oleva asia, vaikka tätä todella rajamenettelyksi kutsutaan. Ehkä pitäisi keksiä joku muu termi.

Sitten voisin ehkä sen verran palata, että tämä eroaa viime kaudella eduskunnassa olleesta esityksestä muutamalla tavalla. Ensimmäinen on tämä päätöksenteko. Tämä tulee käyttöön kokoaikaisesti tänne lakiin. Ei tarvita siis valtioneuvoston päätöstä. Tämä on koko ajan käytössä. Tässä ei vaadita laajamittaista maahantuloa. Tässä on liikkumisrajoitus. Tässä ovat alaikäisetkin tietyin, aika rajatuin, edellytyksin mukana. Ja tässä ovat vastaanottopalvelut, jotka järjestetään nimenomaan vastaanottokeskuksessa. Viime kauden esitys oli pikemminkin normaali turvapaikkaprosessi. Ainoa ero siinä oli se käyttöönotto, joka oli valtioneuvostossa, ja sitten se, että käsittelyaika oli tämä neljä viikkoa, mutta muuten se olisi ollut normaali. Ja tässä on nyt tuotu nimenomaan nämä direktiivin mukaiset liikkumavarat tähän, jolloinka tämä saadaan mahdollisimman tehokkaasti käyttöön. Sillä näkökulmalla hiukan oudoksun sitä ajatusta, kun täällä puhuttiin, että tämä voi johtaa ihmisoikeuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

sien ja kansainvälisten sopimusten loukkaamiseen. Tämä perustuu EU-direktiiviin, ja voisin nyt kuvitella, että ne jos mitkä täyttävät kyllä nämä edellytykset.

Tässä on hyvin tärkeää myös huomata se, että kun täällä puhuttiin vapauden menetyksestä, niin siitä tässä ei ole kysymys. Tähän rajamenettelyyn — siihen menettelyyn, joka EU-direktiivissä on — nimenomaan liittyy se, että henkilöt eivät liiku sen maan alueella, jonne he tulevat, eivätkä myöskään toisiin EU-maihin. Tämä edelleen liikkuminen on ollut iso ongelma koko Euroopassa, ja se on yksi asia, mikä nousee jatkuvalla syötöllä keskusteluun, ja siinä mielessä tämä on syytä ottaa vakavasti.

Ja sitten, mitä tulee alaikäisiin lapsiin, niin tässä muun muassa todetaan, että jos he ovat vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle — niin voi olla myöskin alaikäisten osalta — niin heidät voidaan tähän ottaa. Ja siinä mielessä on ihan järkevää pitää siitä kiinni. Itse asiassa viime kaudella muun muassa suojelupoliisi lausui, että ei kannattaisi kategorisesti kaikkia alaikäisiä sulkea tämän menettelyn ulkopuolelle, vaan nimenomaan jättää sinne kuitenkin tämäkin mahdollisuus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Sitten edustaja Meriluoto, varsinainen puheenvuoro.

18.30 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Nyt tosiaan lähetekeskustelussa ovat ulkomaalaislakia ja rajamenettelyn käyttöönottoa, vastaanottolakia sekä kansalaisuuslakia koskevat esitykset. Käsittelen nyt ajan säästämiseksi niitä tässä samassa puheenvuorossa, sillä kysehän tässä ei ole vain yksittäisistä esityksistä vaan kokonaisuudesta, joka vaikuttaa samoihin, usein jo valmiiksi vaikeammassa asemassa oleviin ihmisiin eli turvapaikanhakijoihin ja maahanmuuttaneisiin. Esitykset heikentävät näiden ihmisten oikeuksia monin tavoin ja, kuten on kuultu, osin jopa vaarantavat ihmis- ja perusoikeuksien toteutumisen. Esitysten yhteisvaikutusten arviointi, kuten moni muukin hyvään lainvalmisteluun kuuluva asia, on jäänyt tekemättä. Esitysten perusteella voi kuitenkin aika varmasti sanoa, että ne tulevat lisäämään paperittomuutta, inhimillistä kärsimystä sekä kustannuksia yhteiskunnalle ja tuleville sukupolville.

Arvoisa puhemies! Erityisen huolissani olen esitysten vaikutuksista kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin, kuten lapsiin. Lapsivaikutukset on arvioitu puutteellisesti, ja silloin, kun niitä on arvioitu, aiheuttavat ne huolen lapsen edun toteutumisesta. Jatkossa esimerkiksi epäily siitä, että lasta on käytetty maahantulon välineenä, voi estää oleskeluluvan myöntämisen vanhemmille ja siten yksin Suomeen tulleen lapsen oikeuden perheeseen. Oleskeluluvan epääminen turvapaikkamenettelyn vuoksi ajaisi yhä useampia perheitä paperittomuuteen, välitilaan, jossa on ehkä onnistuttu työllistymään ja alettu kotoutumaan, mutta todellista mahdollisuutta palata lähtömaahan sen turvallisuustilanteen vuoksi ei ole mutta ei myöskään mahdollisuutta rakentaa parempaa elämää Suomessa.

Kansalaistamisen asumisaikaedellytyksen pidentäminen vaikuttaa myös lapsiin, jotka ovat yleensä kanssahakijoina vanhempiensa hakemuksissa. Kansalaisuudella on valtava merkitys identiteetin muodostumiseen ja yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden kokemukseen. Identiteettiään vasta rakentavalle lapselle tämän merkitys on erityisen tärkeä: kuulunko yhteisöön vai olenko yksin. Vastaanottorahan saajista neljännes on alaikäisiä.

Vapautta rajoittava rajamenettely olisi käytössä myös vanhempiensa kanssa turvapaikkaa hakeviin lapsiin, ja esitykseen on päädytty sisällyttämään kaikki direktiivin sallimat mahdollisuudet soveltaa rajamenettelyä myös yksin tulleisiin lapsiin. YK:n lapsen oikeuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

sien komitea on Suomelle kesäkuussa 2023 antamissaan loppupäätelmissä ja suosituksissa esittänyt vakavan huolen jo Suomen nykyisistä ilman huoltajaa maahan saapuneita lapsia ja perheenyhdistämistä koskevista käytännöistä. En näe, miten nämä käsillä olevat esitykset parantaisivat asiantilaa, päinvastoin lapset tulevat kohtuuttomasti kärsimään näistä muutoksista.

Arvoisa puhemies! Kyllä se siltä näyttää, että hallitus tekee näitä muutoksia maahanmuuttovastainen periaate edellä. Perusteita muutosten tarpeelle ei oikein ole, vaan niitä pusketaan yhteisvaikutuksia arvioimatta ja huolellinen lainvalmistelu unohtaen. Esityksiä perustellaan muun muassa kansallisella turvallisuudella, mutta vaikuttaa siltä, että nämä turvallisuusuhat perustuvat pääosin maahanmuuttovastaisiin asenteisiin ja uhkakuviiin, joille ei ole perusteita. Kansallista turvallisuutta tulee ehdottomasti suojella, mutta ihmisten oikeuksien toteutuminen ei ole sen vastakohta, vaan pikemminkin osa sitä. Ja näitä lakiesityksiä tosiaankin leimaa hyvin kielteinen suhtautuminen turvapaikanhakuun ja pakolaisuuteen.

Nämä muutokset hankaloittavat ihmisten kotoutumista, perheenyhdistämistä ja työllistymistä. Ne lisäävät ahdistusta ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Ne lisäävät myös kustannuksia yhteiskunnalle. Säästöpainneiden alla hallitus esittää esimerkiksi kansainvälisen suojelun lupiin hakemusrumban lisäämistä, mikä aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia Maahanmuuttovirastolle. Jotta rajamenettely voidaan ottaa käyttöön, täytyy luoda säilöönoton kaltaisia tiloja, joissa ihmisiä pidetään.

Kustannusarvioita kotoutumisen viivästymiselle ja niille osaajille, jotka eivät haluakaan antaa työpanostaan maahanmuuttovastaisessa Suomessa, saattaa olla vaikea laskea, mutta suuri se kuitenkin on. Sen sijaan, että vaikeuttaisimme täällä elää haluavien ihmisten elämää mahdollisimman paljon, voisimme myös edistää maahanmuuttaneiden kotoutumista, kouluttautumista, työllistymistä ja kiinnittymistä yhteiskuntaan. Se olisi paitsi yksilön myös yhteiskunnan etu. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

18.35 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Kuten todettua, tämän hallituksen esityksen juuret ulottuvat jo edelliselle vaalikaudelle. Pääministeri Marinin hallitus edisti rajamenettelyn käyttöönottoa edellisellä vaalikaudella, joskin tietyiltä osin hieman toisenlaisella mallilla. Silloinhan tapahtui tosiaankin niin, että eduskunta ei ehtinyt kautensa aikana tätä rajamenettelyä Suomen lainsäädäntöön tuomaan. Sitten EU:ssa päästiin yhteisymmärrykseen EU:n yhteisestä maahanmuuttopaktista, joka yhdenmukaistaa merkittävästi EU:n jäsenvaltioiden maahanmuuttopolitiikkaa, ja nyt tämän maahanmuuttopaktin toimeenpano tuo rajamenettelyn pakolliseksi kaikille unionin jäsenvaltioille.

Rajamenettely tuo viranomaisille uusia työkaluja myös välineellistetyn maahantulon hallintaan, joka on ollut Suomessakin runsaasti esillä viime kuukausina. Vaikka rajamenettely ei tietenkään yksin riitä ratkaisemaan tai pysäyttämään välineellistetyn maahantulon kaltaista ongelmaa, vahvistaa se kuitenkin osaltaan viranomaisten kykyä vastata poikkeuksellisiin tilanteisiin maamme rajoilla.

Arvoisa puhemies! Huoli itärajan tilanteesta yhdistää puolueita tässä salissa varsin laajasti. Olemme varmasti kaikki hyvin yksimielisiä siitä, että viranomaisten kyky vastata uhiin on pidettävä ajan tasalla kaikissa tilanteissa. Rajamenettely, joka mahdollistaisi perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

teettomiksi arvioitujen turvapaikkahakemusten ripeän käsittelyn jo rajan tuntumassa, vahvistaisi osaltaan viranomaisten toimintakykyä.

Vaikka hallituksen esitys rajamenettelystä on, totta kai, syytä vielä huolella käydä läpi valiokunnissa, pidän esityksen peruseriaatteita hyvin kannatettavina. EU:n maahanmuuttopaktin myötä rajamenettely olisi joka tapauksessa tulossa Suomeen säädettäväksi kansalliseen lainsäädäntöön. Katson niin, että Suomen on tässä asiassa viisasta olla niin sanotusti etukenossa ja käydä säätämään tätä rajamenettelyä kansallisella tasolla mahdollisimman nopeasti, niin kuin hallitus onkin nyt tekemässä.

Tässä aiemmin käydyssä debatissa nousi esiin huoli tästä rajamenettelystä prosessina. Kuitenkin on ehkä syytä kerrata eräitä tämän rajamenettelyn piirteitä, jotka käyvät mielestäni aika seikkaperäisesti esille jo tästä lakiesityksestä. Täällähän todetaan niin, että jos hakemus käsitellään rajamenettelyssä, Maahanmuuttovirasto tutkii hakemuksen perusteellisesti ja oikeudenmukaisesti. Hakija puhutellaan ja turvapaikkaperusteet tutkitaan, kuten muissakin turvapaikkamenettelyissä. Menettelyssä noudatetaan kaikkia menettelydirektiivin peruseriaatteita ja takeita ja viimeiseksi hakijoiden oikeuksia kunnioitetaan täysimääräisesti, mukaan lukien tulkkaus, oikeusapu ja muutoksenhaku. En siis antaisi ymmärtää, että tämä rajamenettely olisi ikään kuin jonkinlainen haaksirikko niihin peruseriaatteisiin, mitä turvapaikkaprosessissa laajemminkin sovelletaan. Tässähän se merkittävä muutos on juuri se aika, jossa tämä perusteettomaksi arvioitu turvapaikkahakemus voidaan tämän kuuden kuukauden sijaan käsitellä rajamenettelyssä neljässä viikossa. Vastuuministeri varmasti voi vielä nämä peruseriaatteet loppupuheenvuorossaan kerrata ja korjata, jos oma käsitykseni on väärä, mutta näin olen sen tämän hallituksen esityksen perusteella ymmärtänyt.

Totta kai on selvää, että valiokuntakäsittelyssä on erittäin huolella syytä käydä myös läpi tämän esityksen muutokset ja ne seikat, jotka rajamenettelyssä poikkeavat tästä tavanomaisesta turvapaikkaprosessista ja turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Myöskin eduskunnan perustuslakivaliokuntahan tulee tästä antamaan lausuntonsa hallintovaliokunnalle, ja olen aivan varma siitä, että perustuslakivaliokunta tekee myös tämän hallituksen esityksen osalta työnsä juuri niin huolellisesti kuin tämän asian vakavuus sitä vaatiikin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt meillä on tähän asiaan varattu aika loppumassa. — Ministeri, viimeinen puheenvuoro, olkaa hyvä.

18.40 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Juurikin näin, kuten tässä äsken edustaja Peltonen kertoi, että tämä on käytännössä katsoen yksi osan nimenomaan ulkomaalaislakia, turvapaikkaprosessia, ja näin ollen näissä asioissa toimitaan aivan niin kuin lainsäädäntömme ja direktiivit vaativat. Siltä osin tämäntyypiset huolet siitä, että tästä tulisi jonkunäköinen oikeudenloukkaus tai ihmisoikeuksien loukkausjärjestelmä tai lainsäädäntö... Siitä ei tietenkään ole kysymys.

Mitä tulee sitten tähän EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapaktiin, joka todella piakkoin hyväksytään, mikä ei varmastikaan EU:hun kohdistuvaan muuttoliikepaineeseen vaikuta millään tavalla, niin toki se yhtenäistää säännöstöjä, joita käytetään jokaisessa EU-jäsenmaassa. Siinä nimenomaan yhtenä osana on tämä rajamenettely, ja tuolloin mekin joudumme omaa lainsäädäntöämme muokkaamaan, sillä siinä esimerkiksi tämä neljän viikon aika tulee olemaan 12 viikkoa, ja siltä osin siellä on joitakin muutoksia, joita tähän liittyy. Mutta on hyvä, että nyt päästään tässä kohtaa kokeilemaan, katsomaan, mikä on hyvä so-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

veltamiskäytäntö ja onko jotakin muokkaamista muutoin tältä osin. Siinä mielessä tuossa yhteydessä, kun sitten nämä EU:sta tulevat asetukset täytäntöön pannaan, voitaneen varmaan tarkentaakin asioita, joita ehkä havaitaan ongelmalliseksi nyt, kun saamme tämän käyttöön.

Mutta aivan, kuten tässä on todettu, valitettavasti emme tähän meidän välineellistämisasiin ja sen torjuntaan pääse tällä lakiesityksellä kiinni, vaan tämä on nyt yksi osanen, joka tulee nyt käyttöön ja jota voidaan varmasti jatkossa pyrkiä sitten käyttämään enemmän. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.43.

Asian käsittely ei jatkunut.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.